

MOTION

Ung i Tyresö

Tyresö Kommun har sedan 1999 deltagit i ett samarbete med fem andra kommuner i Sverige – Nacka, Haninge, Gotland, Mjölby och Jönköping – som kallats Nackanätverket. Redan i inledningen av samarbetet konstaterade man behovet av att definiera uppdraget för fritidsgårdsverksamheten. De två senaste åren genomfördes ett projekt med stöd från Ungdomsstyrelsen, som syftade till att formulera och pröva olika verktyg för planering och uppföljning av fritidsverksamhet. Nackanätverket har i första hand diskuterat frågor som rör den kommunala öppna fritidsgårdsverksamheten. Man har berört behovsinventering, jämfört fritidsgårdar och träffpunkter, resursfördelning och kvalitetsfaktorer. Man har använt sig av webenkäter, fokusgrupper och nyckeltal.

Nätverket har betytt mycket för Tyresö Kommuns fritidsverksamhet för ungdomar. Man konstaterar också att "I stort sett har alla ungdomar behov av öppna mötesplatser där man kan träffa varandra, komma och gå som man vill och bara vara. Men hur ofta man vill gå dit, vad man vill kunna göra där och hur mycket kontakt man vill ha eller behöver ha med vuxna varierar, både mellan kommuner och mellan ungdomar". Man menar att det är värdefullt att regelbundet inventera hur behoven och efterfrågan ser ut i kommunens olika delar.

Haninge Kommun, som också varit med i Nackanätverket har sedan 1998 ingått i ett samarbete med Stig Elofsson på Socialhögskolan och Ulf Blomdahl på Stockholm Stads Idrotts- och Kulturförvaltningar. Fler kommuner ingår. Man har genom åren kunnat se tydliga trender framför allt i ungdomsgrupperna, som haft stor betydelse för vilka prioriteringar som bör göras. Som exempel kan nämnas att Haninge Kommun i en undersökning upptäckte särskolelevers bristande motionsvanor och låga föreningsdeltagande, som inneburit att man nu börjat bygga upp bättre förutsättningar för dessa elever att delta i föreningslivet – ett samarbete mellan skola och handikappomsorg. Nu genomför kommunen den tredje stora undersökningen om Livsstilsundersökningar och fritidsvanor – nu med målgrupperna skolåren 4-9, gymnasiet samt ett urval av vuxenpopulationen.

Det är viktigt att förstå, att verkligheten är dynamisk och det gäller att fånga upp trender och förändrade livsstilar och vanor bland medborgarna. De utredningar som gjorts av Ulf Blomdahl m fl har riktat sig i första hand till ungdomar, vilket har fått stor betydelse för att förstå vilka prioriteringar som en kommun bör göra för att möta alla ungdomars olika behov. Detta har samtidigt fungerat som en bra uppföljning och utvärdering av det som redan finns, hur det kan utvecklas och vad nytt som måste tillkomma.

Vi socialdemokrater har drivit frågan att fritidsgårdsverksamhet bör finnas i alla kommundelar. I den borgerliga budgeten för 2008 tillfördes 1 mkr kronor vilket inte var en dag för tidigt. Vi anser att synsättet för fritidsgårdar ska vara främjande, dvs ungdomar ska välja aktiviteter som är positiva för deras livsstil och hälsa. Som en naturlig konsekvens av detta följer förebyggande mot andra mindre bra aktiviteter. Tyvärr tillkom den extra miljonen p g a av den "aktuella situationen", man menade då skadegörelse, våld och dåligt beteende bland ungdomar, inte med den främjande ansatsen. Den öppna fritidsgårdsverksamheten har större betydelse för ungdomar än så, vilket vi som politiker måste inse.

Vi föreslår därför

att Tyresö Kommun genomför en fritidsvaneundersökning i första hand bland ungdomar i Tyresö i enlighet med den modell, som använts i bl a Haninge.

För den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Marita Bertilsson

Protokollsutdrag

§ 44

Dnr 2008/BUN 306

816

Yttrande över motion: Ung i Tyresö**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- Nämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att avslå motionen.
- Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av den öppna verksamheten.

Reservation

Ingela Carlsson (s) reserverar sig mot beslutet till förmån för motionen.

Protokollsanteckning

Inger Gemicioglu (v) noterar till protokollet att hon stödjer socialdemokraternas bifallsyrkande.

Beskrivning av ärendet

I en motion från 2008 föreslår Marita Bertilsson (S) att Tyresö kommun genomför en fritidsvaneundersökning bland ungdomar i Tyresö i enlighet med den modell som använts i bl a Haninge.

Flera kommuner i Tyresös närhet har under de senaste åren genomfört större fritidsvaneundersökningar bland ungdomar. Bland andra Haninge och Nacka genomför undersökningar av detta slag med jämna mellanrum, själva eller med hjälp av forskare och/eller enkätföretag. I Tyresö har någon motsvarande undersökning inte genomförts.

Ordförandeutlåtande

Jag delar förvaltningens uppfattning att det är tveksamt att lägga resurser på en fritidsvaneundersökning i nuvarande ekonomiska läge. Relevanta kunskaper kan hämtas bland annat i de liknande undersökningar som redan genomförts. Även om de resultaten inte exakt överensstämmer med de som en lokal undersökning skulle ge torde de ge ett bra underlag för de analyser som krävs för att utveckla verksamheten.

Förvaltningen bör dock genomföra en översyn av de öppna verksamheter som vi idag bedriver för barn och ungdom. Det är viktigt att veta om de motsvarar efterfrågan och har de den inriktning som är bäst lämpad att möta dagens krav och förväntningar.

*Ordförandens förslag till beslut***Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- Nämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att avslå motionen.

- Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av den öppna verksamheten.

Yrkande

Ingela Carlsson (s) yrkar att nämnden förslår att KS skall bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Ingela Carlssons (s) yrkande och finner att nämnden beslutat enligt ordförandeförslaget.

Bilagor

1. Motionen
2. Tjänsteskrivelse

Tyresö kommun

Ulrica Andersson

YTTRANDE

2009-09-21

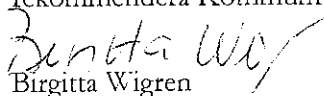
1 (3)

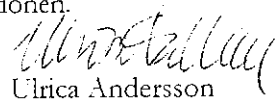
Barn- och utbildningsnämnden
Dnr 2008 BUN/306, 816

Yttrande över motion om fritidsvaneenkät

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden att rekommendera Kommunfullmäktige att avslå motionen.

Birgitta Wigren
förvaltningschef

Ulrica Andersson
verksamhetsstrateg

Sammanfattning

En fritidsvaneenkät är ett användbart instrument för planeringen av framtidens fritidsgårdsverksamhet. En enkät är samtidigt dyr att genomföra, och förvaltningen ser inte att det ryms inom nämndens ekonomiska utrymme för 2010.

Bakgrund

I en motion från 2008 föreslår Marita Bertilsson (S) att Tyresö kommun genomför en fritidsvaneundersökning bland ungdomar i Tyresö i enlighet med den modell, som använts i bl a Haninge.

Flera kommuner i Tyresös närhet har under de senaste åren genomfört större fritidsvaneundersökningar bland ungdomar. Bland andra Haninge och Nacka genomför undersökningar av detta slag med jämna mellanrum, själva eller med

hjälp av forskare och/eller enkätföretag. I Tyresö har någon motsvarande undersökning inte genomförts.

Beskrivning av ärendet

Användningsområden

Att genomföra en fritidsvaneundersökning kan ha flera syften. För barn- och utbildningsförvaltningens del är de viktigaste aspekterna att ta hänsyn till, de som rör den öppna verksamheten vid kommunens fritidsgårdar.

Verksamheten själv genomför brukarundersökningar bland sina besökare varje år. I dessa enkäter, samt i stormöten och andra forum för ungdomarnas inflytande, kartlägger man hur verksamheten fungerar, hur besökarna ser på de aktiviteter som erbjuds och om de skulle önska något annat.

En enkät som riktar sig till alla kommunens ungdomar skulle ge annan värdefull information, framför allt från de ungdomar som inte besöker fritidsgårdarna idag. Undersökningen skulle utgöra en hjälp med att besvara frågor som:

- Är dessa ungdomars frånvaro ett problem eller inte?
- När gården de ungdomar som bäst behöver en öppen verksamhet?
- Om inte, vilka aktiviteter bör gården satsa på för att locka dessa ungdomar?

Dessutom kan en större, bredare undersökning ge ett bättre beslutsunderlag kring framtida verksamheters inriktning.

Kostnader

Kostnaderna för en större fritidsvaneundersökning varierar mycket, bland annat beroende på hur stor arbetsinsats kommunen handläggare kan göra själva. På en fråga till ett enkätföretag om vad det skulle kosta att anlita dem för att utforma en enkät tillsammans med en projektgrupp i kommunen, distribuera den som webbenkät via skolorna samt bearbeta och hjälpa till med att ta fram presentationsmaterial, bedömde företaget att kostnaden skulle ligga någonstans mellan 100 och 110 tkr. Kostnaden varierar naturligtvis beroende på antalet frågor, antalet tillfrågade samt distributionsmetoder.

Slutsatser

Fritidsgårdsverksamheten ser stora vinster med att genomföra en större fritidsvanenkät för att kartlägga ungdomars behov och önskemål. En enkät skulle dels kunna ge den öppna verksamheten ett kvitto på att man når de ungdomar som har störst behov av en sådan verksamhet. Den skulle även kunna fungera som hjälp med att identifiera ungdomsgrupper som man inte når i dagsläget, men som skulle ha behov av stöd för en mer meningsfull fritid.

I ett kärt ekonomiskt läge ser dock barn- och utbildningsförvaltningen inte någon möjlighet att finansiera en undersökning inom nuvarande ram.

§ 63

**Svar på Motion Ung i Tyresö
DNr 2009 KFN 061**

Nämndens beslut

- Nämnden föreslår i sitt remissvar till kommunstyrelsen att motionen avslås.
  - Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen genomföra en översyn av den öppna verksamheten i syfte att inkludera även den föreningsdrivna verksamheten.
-

Ärendebeskrivning

En motion Ung i Tyresö har inlämnats av (s) där man föreslår att Tyresö Kommun genomför en fritidsvaneundersökning i första hand bland ungdomar i Tyresö i enlighet med den modell, som använts ibland annat Haninge. Kultur- och fritidsnämnden har fått motionen på remiss.

Fritidsenheten anser att en fritidsvaneundersökning syftar till att belysa barns och ungdomars livsstil, vanor och värderingar samt att få underlag för beslut kring kultur och fritidsfrågor. Haninge kommun har nyligen genomfört en omfattande fritidsvaneundersökning. Forskning pekar på att trender och preferenser i fritidsvaneundersökningar är lika i hela riket. Fritidsenheten föreslår att utfallet och resultatet av Haninge kommuns fritidsvaneundersökning används som grund för vidare beslut i frågan.

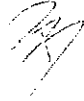
Barn- och utbildningsnämnden fattade vid sammanträdet den 21 oktober 2009 ett beslut att genomföra en översyn av den öppna verksamheten. Eftersom denna fråga överlappar nämnd- och förvaltningsgränserna är det lämpligt att båda förvaltningarna samordnar sina resurser och även inkluderar den föreningsdrivna verksamheten i uppdraget.

Ordförandeutlåtande

Ordföranden lämnar följande utlåtande:

- I remissvaret föreslås till kommunstyrelsen att motionen avslås.

Justeras sign

LYN

Utdragsbestyrkande

- Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen genomföra en översyn av den öppna verksamheten i syfte att inkludera även den föreningsdrivna verksamheten.

Yrkande

Susann Ronström (s) yrkar på bifall till motionen.

Ärendegång

Ordföranden ställer proposition på yrkandet enligt första strecksatsen och finner att yrkandet avvisats. Däremot är nämnden enig om andra strecksatsen.

Justeras sign 	Utdragsbestyrkande

Ung i Tyresö

Tyresö Kommun har sedan 1999 deltagit i ett samarbete med fem andra kommuner i Sverige – Nacka, Haninge, Gotland, Mjölby och Jönköping – som kallats Nackanätverket. Redan i inledningen av samarbetet konstaterade man behovet av att definiera uppdraget för fritidsgårdsverksamheten. De två senaste åren genomfördes ett projekt med stöd från Ungdomsstyrelsen, som syftade till att formulera och pröva olika verktyg för planering och uppföljning av fritidsverksamhet. Nackanätverket har i första hand diskuterat frågor som rör den kommunala öppna fritidsgårdsverksamheten. Man har berört behovsinventering, jämfört fritidsgårdar och träffpunkter, resursfördelning och kvalitetsfaktorer. Man har använt sig av webenkäter, fokusgrupper och nyckeltal.

Nätverket har betytt mycket för Tyresö Kommuns fritidsverksamhet för ungdomar. Man konstaterar också att "I stort sett har alla ungdomar behov av öppna mötesplatser där man kan träffa varandra, komma och gå som man vill och bara vara. Men hur ofta man vill gå dit, vad man vill kunna göra där och hur mycket kontakt man vill ha eller behöver ha med vuxna varierar, både mellan kommuner och mellan ungdomar". Man menar att det är värdefullt att regelbundet inventera hur behoven och efterfrågan ser ut i kommunens olika delar.

Haninge Kommun, som också varit med i Nackanätverket har sedan 1998 ingått i ett samarbete med Stig Elofsson på Socialhögskolan och Ulf Blomdahl på Stockholm Stads Idrotts- och Kulturförvaltningar. Fler kommuner ingår. Man har genom åren kunnat se tydliga trender framför allt i ungdomsgrupperna, som haft stor betydelse för vilka prioriteringar som bör göras. Som exempel kan nämnas att Haninge Kommun i en undersökning upptäckte särskoleelevers bristande motionsvanor och låga föreningsdeltagande, som inneburit att man nu börjat bygga upp bättre förutsättningar för dessa elever att delta i föreningslivet – ett samarbete mellan skola och handikappomsorg. Nu genomför kommunen den tredje stora undersökningen om Livsstilsundersökningar och fritidsvanor – nu med målgrupperna skolåren 4-9, gymnasiet samt ett urval av vuxenpopulationen.

Det är viktigt att förstå, att verkligheten är dynamisk och det gäller att fånga upp trender och förändrade livsstilar och vanor bland medborgarna. De utredningar som gjorts av Ulf Blomdahl m fl har riktat sig i första hand till ungdomar, vilket har fått stor betydelse för att förstå vilka prioriteringar som en kommun bör göra för att möta alla ungdomars olika behov. Detta har samtidigt fungerat som en bra uppföljning och utvärdering av det som redan finns, hur det kan utvecklas och vad nytt som måste tillkomma.

Vi socialdemokrater har drivit frågan att fritidsgårdsverksamhet bör finnas i alla kommundelar. I den borgerliga budgeten för 2008 tillfördes 1 mkr kronor vilket inte var en dag för tidigt. Vi anser att synsättet för fritidsgårdar ska vara främjande, d v s ungdomar ska välja aktiviteter som är positiva för deras livsstil och hälsa. Som en naturlig konsekvens av detta följer förebyggande mot andra mindre bra aktiviteter. Tyvärr tillkom den extra miljonen p g a av den "aktuella situationen", man menade då skadegörelse, våld och dåligt beteende bland ungdomar, inte med den främjande ansatsen. Den öppna fritidsgårdsverksamheten har större betydelse för ungdomar än så, vilket vi som politiker måste inse.

Vi föreslår därför

att Tyresö Kommun genomför en fritidsvaneundersökning i första hand bland ungdomar i Tyresö i enlighet med den modell, som använts i bl a Haninge.

För den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Marita Bertilsson

TJÄNSTESKRIVELSE

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Stefan Fridén, Tf fritidschef
08-5782 91 02

2009-10-07

1 (2)

Dnr: 08/KS 107816

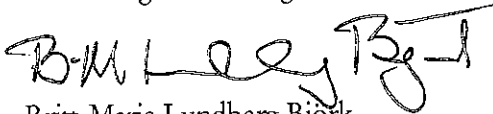
Kommunstyrelsen

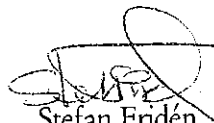
Yttrande angående motion om att vara ung i Tyresö

Förslag till beslut

Fritidsenheten föreslår att utfallet och resultatet av Haninge kommuns fritidsvaneundersökning används som grund för vidare beslut i frågan.

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Stefan Fridén
Tf fritidschef

Sammanfattning

Haninge och Tyresö kommun är två kommuner, som förutom det geografiska läget, har en struktur på fritidsverksamheten som är likvärdig. En fritidsvaneundersökning i Tyresö skulle sannolikt ge ett likartat resultat som i Haninge.

Denna slutsats stöds av Ulf Blomdahl som är forskningsledare i Stockholms stad med inriktning på idrott och kultur. Blomdahls forskning pekar på att trender och preferenser i fritidsvaneundersökningar är lika i hela riket. Vad som skiljer är frågor om besöksfrekvenser på fritidsgårdar (nivåer) där det kan det skilja upp till 10 % mellan olika kommuner.

Beskrivning av ärendet

En fritidsvaneundersökning syftar till att belysa barns och ungdomars livsstil, vanor och värderingar samt få underlag för beslut kring kultur och fritidsfrågor.

Resultaten används för att göra jämförelser över tid hur de ungas livsstil förändras genom åren samt att sätta barns och ungdomars kultur- och fritidsvanor i relation till hela deras livsmiljö. Resultaten visar också vilka som nås av kommunens satsningar inom området samt ger underlag till förbättringar.

Haninge kommun har nyligen genomfört en omfattande fritidsvaneundersökning. Forskning pekar på att trender och preferenser i fritidsvaneundersökningar är lika i hela riket. Mindre skillnader finns vad gäller besöksfrekvens på fritidsgårdar, där kan det skilja upp till 10% mellan kommunerna. Vår bedömning är att vi kan ha nytta av Haninges undersökning och avvakta med att genomföra en egen. Det är en resurskrävande arbete att genomföra undersökningen och därför är det av intresse att samarbeta kring undersökningen

Just nu pågår ett arbete i Tyresö kommun som går ut på att kartlägga ungdomars fritidsaktiviteter i särskolan med hjälp av en enkätundersökning. Undersökningen har utvecklats av Ulf Blomdahl och Stig Elofsson Fil.Dr i statistik och docent i socialt arbete vid Institutionen för social arbete vid Stockholms Universitet.

Ett av skälen till denna undersökning är att fritidsenheten på Utvecklingsförvaltningen har som ett mål till 2010 att öka utbudet av fritidsverksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Genom en enkätundersökning skulle fritidsenheten ha möjlighet att kartlägga ungdomars preferenser idag. Dessutom skulle man kunna se om antalet ungdomar som deltar i någon sorts fritidsaktivitet ökar över tiden. Genom jämförelsetal kan Tyresö kommun även se sin verksamhet i relation till andra kommuners arbete.